

Přijíždění tvé království

Převod materiálu
Marta Sedláčková
Pořadí v lekci
14

Téma

Boží království je mezi námi (a přijde v plnosti).

Cíle

- Děti vymyslí/prožijí, jak vládne dobrý král (v opozici ke zlému králi). Společně poznávají Boha jako dobrého krále.
 - Děti uslyší příběh o Ježíši, který ruší hranice a přináší Boží království a vládu.
 - Děti objevují zárodky Božího království ve světě, uží se prosit za jeho příchod.
-

Pro učitele

Poznámky k proběhnutí

- Když chceme vyjádřit, co to znamená Boží království, nedobereme se k definici. I Bible používá **podobenství, příběhy, naznačuje, odkazuje**, zve na cestu poznávání. Stejně jako nemůžeme říci, že dokonale známe druhého člověka, nemůžeme takto definovat Boží království. Charakter Božího království — kralování, vlády — ale poznáváme na tom, jak jedná Ježíš Kristus. Když se modlíme „přijíždění tvé království“, modlíme se „přijíždě, Pane Ježíši“ (J. M. Lochman).
- K představám o Božím království, které přináší Ježíš Kristus, patří i u učedníků — představa o **království na konkrétním místě**, v konkrétním čase, ovšem spojená s nějakou formou světské vlády. Tato představa se v dějinách samozřejmě vracela (a nedopadala dobře). Na druhém pólu představ je pak **království, které přichází po konci času**, po posledním soudu, po smrti — „nebe“. Oba pohledy k přemýšlení o Božím království patří. Jednostranný pohled však přináší nebezpečí — na jednu stranu sepětí konkrétní formy vlády s tím, že je to „Boží stát“, což se často zvrhne v diktaturu. Na druhou stranu odsouvání Božího království do posmrtného života, které je lacinou útchou (připadnou strašením) a zároveň znehybněním člověka, pokud chce v nynějším životě s Božím královstvím spolupracovat.
- Proto nám pomůže, když budeme Boží **království (kralování) vnímat jako pohyb** nebo jako vyvíjející se vztah, jako děj. Ježíš přichází, aby vládl ve světě (tady a teď), aby se jeho království rozšířilo, aby nakonec byl „Bůh všechno ve všem“ (1 Kor 15,28). Když si pomůžeme příměrem ze zkušenosti hranic mezi státy, pak Ježíš přichází proto, aby žádné hranice mezi lidmi a lidmi, mezi lidmi a Bohem, nebyly.
- Jako lidé, žijící v nedokonalém světě, vnímáme, že Boží kralování nenastalo v plnosti a zjevně vždy a všude (jak ostatně naznačuje i formulace prosby „Přijíždě...“), zároveň věříme, že zde již je, koná, roste — a jednou „uzvíme, což věříme a zde nevidíme“ (Ez 236). Tato „rozkrovenost“ může být tématem pro nejstarší děti.

K příběhu

- Vybraný příběh podle našeho názoru vhodně ukazuje Boží království v pohybu — **Ježíš přichází** do různých situací, kde jsou lidé nějak postiženi, vyloučeni, znehybněni, zotročeni, bere je do oblasti své vlády. Veškeré hranice, které zde byly (mezi zdravými a nemocnými, posedlými zlem a Bohu oddanými) mizí, protože všechno „obsadilo“ Boží panství. Ježíšova přítomnost (přítomnost Božího království) je jako infekce zdraví, okupace prostoru pro Boha. Ježíš přichází do různých sfér života — na bohoslužbu do synagogy („církev“), do soukromého domu, mezi lidi na veřejnost (obec), modlí se — Boží království je tu pro všechny oblasti života.
- **Ježíš už jinak** než zákoníci. Nevykládá Zákon, ale zjevuje Otcovu vůli. Ježíš nevykládá tradici otců, ale jedná „v tradici“ Otce. To, co Ježíš koná, je převodní Boží záměr, Ježíš nás uvádí do této plnosti, celistvosti. A jeho učení má proto moc. Uzdravování není žerování. Je to plná důvera v Boha.
- **Posedlost** — je tu vnímána tak, že člověk buď patří Bohu, nebo nějakému démonu. Ježíš bere posedlého pod Boží vládu, zahrnuje ho do své oblasti působení. Navrací posedlého do společenství s Bohem.
- **Petrova tchyně v horečkách** — Ježíš přichází i do soukromého domu, kde uzdravuje Petrovu tchyni a navrácí ji do společenství s lidmi. Její nemoc byla snad malárie, zajímavý pohled nabízí Nico Ter Linden (Povídá se... podle Marka), když její „vzplanutí“ přisuzuje konfliktu v domácnosti právě s Petrem, který místo toho, aby se staral o rodinu, chodí s Ježíšem. Ježíš k ní přistupuje tak blízko, že ať už je to horečka nebo zlost, co lidi odděluje, není pro ni místo. Probouzí ji k novému životu — ke službě.
- **Umlouvání démonů** — evangelista pracuje s představou, že démoni znají o Ježíši víc než lidé (že je Svatý Boží), ovšem on je umluje — *takto* (skrže zlo) se zjevit nechce. Mesiášské tajemství (zatajování Kristovy identity) má také ten význam, že je třeba dořít Ježíšův příběh do konce, abychom pochopili, jak jeho mesiášství vypadá — teď se ještě zjevit nechce.
- **Odchod do dalších míst** — Ježíš nezůstává v Kafarnaum, na jednom místě, Boží království je v pohybu ke všem. *Proto jsem vyšel* — cílem je rozšířit působení Božího království po vší zemi. Ježíš začíná v Kafarnaum, učedníky na konci evangelia posílá do celého světa.

Úskalí

- Přestože ve výkladu je popsáno úskalí zděraznění jednoho nebo druhého pólu vnímání Božího království, **pro mladší děti** se budeme soustředit na téma „Bůh je náš Král — teď a tady“ a prozatím **nebudeme komplikovat** příchodem Božího království na konci časů nebo obrazy posledního soudu. Je pro nás důležité, že jsme součástí Božího království a „spolupracovníci na Božím díle“ (1 Kor 3,6).
- Úskalím je také to, že by vyprávění mohlo vyznít **příliš triumfalisticky** („hurá, je hotovo, problémy neexistují“). Musíme mít na paměti, že Ježíš je král, který nesl korunu trnovou (proto také nenechá mluvit demony o svém převodu). Pokud se soustředíme na Ježíšův soucit s trpícími a na božství oddělujících hranic, pak se úskalí vyhneme. Pomocí nám bude i to, že děti užíme modlit se a pracovat na příchodu Božího království.

Odkazy

Literatura:

- Linden, Nico ter: Povídá se... podle Marka a podle Matouše. Benešov: Eman, 2009. s. 22–27. (K příběhu.)
- Theissen, Gerd: Galilejský. Praha: Kalich, 1996. s. 242–243+245. (Vize vítězství božího lidu.)
- De Vries, Tinie: Tím vše začíná. Praha: ERC, 1989. s. 132–133. (Alternativní vyprávění pro předškoláky.)

Internet, pracovní listy:

Pro mladší d?ti

(Pokud jste nadšení herci, vložte do Šimonova vyprávění i herecký výkon, oblečte si kostým apod. Vyprávění je psáno v první osobě, trochu lidovým jazykem, jak by mohlo znít od prostého rybáře. Nebo to můžete říst jako dopis [vytáhněte z obálky atd.], který Šimon píše svým potomkům a následovníkům. Můžete říci, že ten dopis došel vám/na faru ap., aby dále byly do vyprávění vtaženy.)

Jmenuju se Šimon Petr a povím vám (napsal jsem vám), jak jsem potkal Ježíše a jak jsem pochopil, jaké je Boží království.

Bylo to nedlouho po tom, co nás Ježíš zavolal od lodi a rybaření. Šel jsem hned, lož jsem jen trochu víc povytáhnul na břeh a šli jsme. Já a můj bratr Ondřej, máme spolu lož. Lovíme ryby na jezeře, je to tak akorát k uživení — pro mž, bratra, mou ženu a její matku. Nežijeme si nijak špatně, ale vyskakovat si taky moc nemžeme.

Ježíš byl zvláštní. Když mluvil, bylo to jako kdyby svítilo slunce. Když říkal lidem, že se přiblížilo království Boží, všichni jsme mžli pocit, že to království je už tady. Že se dže něco velkolepého.

Víte, s královstvím a různými panovníky máme své zkušenosti, a většinou špatné. U nás teď vládnu římané. Okupují nás. Mají císaře v Římě, klaní se mu jako bohu a po nás chtějí spoustu daní. Pokaždé, když jdeme do města prodat ryby, musíme na celnici zaplatit kupu peněz — to aby nás pustili do města. Pořád tvoří nějaké hranice. Když je chceš překročit — zaplaž!

Možná vám to přijde divné, že mluvím o hranicích, když jsem chtěl vyprávět o Božím království, ale myslím, že to brzy pochopíte. To totiž nejsou jediné hranice, které známe. Hranic a hradeb je spousta i mezi námi — mezi bohatými a chudými, mezi zdravými a nemocnými — kdybyste jen všimli, jak je těžké odstranit, když je nějak viditelný nemocný nebo postižený — nesmí do chrámu obětovat a modlit se k Bohu, přitom některých nemocech nesmí ani do společnosti lidí. I muži a ženy mezi sebou mají hranice, které nelze jen tak překročit — žena se prostě s mužem, který není její příbuzný, nesmí vůbec bavit, když tam není její muž, bratr nebo otec.

A teď vám řeknu, co si o těch hranicích myslel Ježíš. Úplně se přehlížel, prostě je rušil! Jako by je neviděl. Jako by vytvářel vlastní království, ve kterém nejsou vůbec žádné hranice. Hned, jak nás povolal, šli jsme v sobotu do synagogy v Kafarnaum. Ježíš si vzal slovo a učil lidi. O tom, že se přiblížilo Boží království, aby všichni radostně zprávu, že Bůh je s námi. Najednou tam ale někdo zle vykřikl: „Co je ti do nás? Proč nás tady poučuješ? Nemyslíš to s námi dobře, chceš nás zahubit!“ Ten těžké sval jako pominutý, jako by nemluvil on sám, ale něco zlého v něm. Ježíš k němu přišel docela blízko, podíval se mu do očí a řekl mu: „Utiš se. Bůh je s tebou!“ A ten těžké zařval, jako by to zlé od něj odcházelo a pak se uklidnil. Byl zcela pokojný, naslouchal Ježíšovi, a když mluvil s ostatními lidmi, byl skutečně milý. Jako by najednou všimli, že se nemusí už bát, že patří Bohu a nic ho nemůže ohrozit. Všichni na to koukali s otevřenou pusou, protože ho znali a všimli, že to s ním občas přikně mává, a když ho popadne zlost, jako by to ani nebyl on a je nejlepší se mu obloukem vyhnout. Takže Ježíš měl popularitu zaručenou a hned se to rozšířilo, že to není žádný obyčejný kazatel, ale těžké, který má opravdovou moc.

A to jsem ještě netušil, co se stane u nás doma! Jak jsem říkal, bydlí u nás matka mojí ženy. Ten večer ji skolila horečka. Kdoví, co to bylo za nemoc. Ani bych se nedivil, kdyby se to ještě zhoršilo proto, že jsem už několik dní nebyl doma, ale chodil s Ježíšem. Možná byla nemocná a ještě našťavaná. Když jsme s Ježíšem šli k našemu domu, řekl jsem mu, jak to u nás vypadá. Jiný by si hledal nocleh jinde, aby se nenakazil nebo nepřipletl do domácí hádky, ale Ježíš ne — ještě zrychlil krok a hned ji šel navštívit do horního pokoje, kde ležela. Prý ji jen vzal za ruku, snad jí něco řekl a pomohl jí na nohy. Za chvíli nás obsluhovala u stolu. Myslel jsem, že padnu. Cítil jsem mezi námi úplnou hradbu od té doby, co jsem odešel z domu. Ale teď, teď jsme byli opravdu jedna rodina, díky Ježíši a jeho zásahu. Bylo po horečce i po zlosti.

Když se navečerel, vyšel Ježíš ven mezi lidi, kteří se před domem shromáždili, mluvil s nimi o dříve v Bohu, uzdravoval je na těle i na duchu. Vypadalo to jako nějaká audience u krále. Jo, tak to bylo, ten večer

a ještě mnoho dalších dní — s Ježíšem přišlo království, které ruší všechny hranice. Použil nás o tom hned druhý den ráno. Našli jsme ho venku, když se kus od vesnice modlil. Chtěli jsme, aby se vrátil do Kafarnaum. Ale on už měl jiný plán. Půjďme dál, tohle království se musí šířit do okolních vesnic a městek.

A něco vám řeknu, Ježíš se svým plánem nezstal jen v Galileji. Po svém vzkříšení nás poslal do celého světa, přes všechny hranice států, rušit hranice, které vytváří zlo, zlost i nemoci. To proto, abychom tu radostnou zvěst, že Bůh a jeho vláda jsou blízko, na dosah, mezi námi, donesli i vám. Abyste věděli, že po takovém království máte toužit, máte se za něj modlit a také ho máte rozšiřovat do svého okolí. Tak a teď to víte. Teď vidíme jen části, ale jednou, na konci času, to pak bude to Boží království úplně všude.

- *Můžete pokračovat tím, že se „Petr“ zeptá, zda se ho na něco chcete ptát ještě zeptat.*
- *Pro názornost je možno vždy, kdy se mluví o hranicích, klást mezi dťi na stělu nebo na zem například provázky, klacky, pro znázornění hranic a pak je zas odebírat.*
- *Můžete s dťmi zahrát scénku, jak je těžké se dostat přes hranice — musí vám nějak zaplatit (včít, službou, atd.).*
- *Zakončete zpřvem „Přijíždí království tvé“ (Svítá 280), tato píseň vyjadřuje prosbu modlitby Pána.*

Pomůcky — kostým pro Petra nebo obálka s dopisem, případně provázky nebo klacíky na hranice.

Pro starší dťi

Následuje několik variant práce — je možno je spojovat, nebo použít jednotlivě.

Na velký papír napište „Bůh kraluje (vládne) ve světě“, na další dva papíry (Proč myslíte, že) ANO a (Proč myslíte, že) NE.

- Dťi můžete nechat, ať si vyberou odpovědi samy, ve skupině sbírají argumenty, zapisují je.
- Dťi rozdělíte náhodně (první — druhý) a přidělte jim odpovědi, kterou budou hájit.
- Máte-li jen jednotlivce, mohou dostat papír, na kterém budou dva sloupce, do kterých mají napsat argumenty nebo postřehy své dťící pro jedno nebo i druhé tvrzení.

Nechte členy skupin přečíst jejich odpovědi. Má skupina opačného názoru nějaký protiargument? Které argumenty jsou přesvědčivější? (Pokud si na začátku dťi vybíraly názor samy, pak mohou ve chvíli, kdy jsou přesvědčeny protistranou, přejít do její skupiny). Je to nerozhodně? Pokud budete pracovat i s následujícími texty, diskuzi zkráťte.

Vyberte jeden z textů (podle vyspělosti skupiny, pro mladší se hodí text 1. 2, pro nejstarší 1. 3) nebo rozdělte dťi do tří skupin a každé dejte jeden text:

1. text z Markova evangelia, 1. kap., verše 21–39;
2. [na stránkách Konta Bariéry](#) si vyberte jeden z příběhů;
3. úryvek z knihy Gerda Theissena, Galilejský (Praha: Kalich, 1996. s. 242–243+245).

(Ondřejovi se zdá sen, ve kterém vidí přišery ve zvířecích podobách, symbolizující zlo, které útočí na lidi. Úryvek je z konce snu.)

„A najednou přikryla všechno tma. Na okamžik nebylo vidět nic, ani moře ani zemi. Ani hvězdy ani měsíce. Ani stromy ani keře. Náček lidí umlkl, zvířata zmizela. Na nebi se objevila záře a v ní jsem uviděl postavu podobnou řlovku. Šířila kolem sebe teplé světlo. Uviděl jsem i zvířata z propasti: byla mrtvá. Chobotnice stáhly chapadla a schoulily se do sebe. Obrněné přišery byly rozdrcené. Všude vstávali lidé. Nadechovali se a s očekáváním hledali k postavě na nebi. Najednou mi blesklo. Vždyť to je ten řlovk, o kterém se mi zdálo v Pilátově vzeň. Ten už měl jednou z tlap netvora vysvobodil! A jako by mi spadly z očí šupiny, když jsem uslyšel jeho hlas: „Blaze těm, kdo přisobí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. Pojďte, požehnaní

mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mne, byl jsem nemocen a navštívili jste mne, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou!“

Byl to Ježíš, proměnný Ježíš. Viděl jsem ho jen jednou — z jeruzalémských hradb. Tehdy visel mrtvý na kříži. Teď z něj ale vyzařoval život, pokoj a svoboda. Vláda zvířat skončila! Probudil jsem se, zmatený a šatný...

Stál jsem dlouho na stěše našeho domu a nechával v sobě doznít ten sen o Synu člověka. Panství zvířat nemůže trvat věčně. Syn člověka — ten pravý člověk — se jednou musí zjevit. A všichni v něm rozpoznají Ježíše.“

Otázky pro text ?. 1

- Vymyslete jednu větu, která by váš příběh shrnovala, vystihovala, nadpis.
- Mluví váš příběh nějak o Božím království, o Boží vládě ve světě? Jak? Co říká?
- Přetl jste si biblický text, napadají vás nějaké paralely s dneškem? Vidíte ve svém okolí nějak působit Boží království?
- Proč se modlíme „Přijď tvé království“? Zkuste při odpovědi využít to, na co jste přišli při přemýšlení nad textem.

Otázky pro text ?. 2

- Vymyslete jednu větu, která by váš příběh shrnovala, vystihovala, nadpis.
- Připomíná vám tento text nějaký příběh z Bible?
- Mluví váš příběh nějak o Božím království, o Boží vládě ve světě? Jak? Co říká?
- Proč se modlíme „Přijď tvé království“? Zkuste při odpovědi využít to, na co jste přišli při přemýšlení nad textem.

Otázky pro text ?. 3

- Vymyslete jednu větu, která by váš příběh shrnovala, vystihovala, nadpis.
- Mluví váš příběh nějak o Božím království, o Boží vládě ve světě? Jak? Co říká?
- Mluví text o současnosti nebo o budoucnosti? Jakou má Odešel, kterému se zdál tento sen, naději (ukážte v textu)?
- Proč se modlíme „Přijď tvé království“? Zkuste při odpovědi využít to, na co jste přišli při přemýšlení nad textem.

(Jako učitelé si připravte odpovědi, abyste mohli dětem pomoci při hledání, ale nevyžadujte, aby odpovídali stejně jako vy.)

Zakonepte písní Přijď království tvé (Svítá 280), můžete vymyslet vlastní prosby. Pokud nezpíváte, společně formulujte místa a situace, do kterých má přijít Boží vládnutí, a pak se společně modlete — vždy jeden vysloví prosbu, ostatní odpoví slovy „Přijď království tvé“.

Pomůcky — texty, otázky, papíry, tužky.

Přesah

- Naučte se zpívat píseň Přijď království tvé (Svítá 280). Všechny prosby rozepište na papír a rozdělte mezi děti. Společně mluvte o tom, jak to vypadá, když Boží království přijde „mezi vězně“, „mám-li všeho dost“, atd.

- Ukažte starším dětem obrázky dvou „korun“ — nějaké zlaté, královské a trnové. Mluvte o tom, co si vybaví, když tu kterou korunu vidí. Jaké je Boží království na rozdíl od království lidských, když si Ježíš vybral trnovou korunu?

Podněty k přímlovám

Modlete se za všechna místa, která potřebují, aby v nich vládl Bůh. Inspirace je v příběhu (nemocní, postižení), případně v práci s nejstaršími, také v naznačených písničkách.

Liturgie

Rituál

Učitel: Přicházíme k Tobě, Otče (Bože).

Děti: Neboť Tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

Biblický text k zapamatování

Vlády nad světem se ujal náš Pán a jeho Mesiáš a bude kralovat na věky věků. (Zj 11,15 b)

Modlitba

Bože, Otče náš, prosíme tě, vládni v našich životech, buď králem nad našimi strachy a obavami, vládni nám také tehdy, když máme radost a úspěch. Chceme patřit do tvého království a nikdy ho neopustit. Pomož nám, abychom ho ukázali těm, se kterými se potkáme. Amen.

Okénko do bohoslužeb

Domluvte se s učiteli!

Pokud budou využívat zpracování pro předškoláky, lze dětem předat dvě koruny (žlutá a černá, případně s usměvavým a zamračeným obličejem), které budou potřebovat při svém setkání (neprozraťte víc, než je nutné). Pokud předškolní variantu nevyužijí, lze ji použít ještě v kostele.

Naučte se v bohoslužbách společně první frázi písně *Bůh je náš pán a král* (EZ 607) nebo píseň *Přijď království tvé* (SV 280, bez recitativu) a vyšlete děti do jejich shromáždění zjistit, co tohle vyznání resp. prosba vlastně znamená.

Odkaz na píseň

[Přijď království tvé, přijď království tvé, amen](#)

[V království Božím místa dost](#)

[Má duše Boha velebí, chválu vzdává](#)

[Jednou bude všechno jiné, až přijde Pán](#)

[Můj Pán všechny svolá ráno, až se rozední](#)

[Bůh je náš Pán a Král, zpívejme mu píseň chval](#)

[Buď Bohu všechna chvála, ůest a požehnání](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Desatero – Modlitba Pán? – Krédo](#)

Téma

[Modlitba Pán?](#)

Biblický odkaz (kat)

[Matouš 6,10](#)

[Marek 1,21–39](#)